

Preek 18 okt 2020 ; ds. Els van der Wolf-Kox

De afgelopen weken hebben we leefregels van God meegekregen. Kies voor het leven! Heb de HEER lief met hart en ziel en inzet van al je kracht!

Vandaag horen we hoe God met zijn volk, en ook met ons, meegaat op de weg. Het gaat over zegenen.

Bijbellezing: Numeri 6:22-27

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Ik ken een oma die goed contact heeft met al haar kleinkinderen. Hoe verschillend ze ook allemaal zijn, met ieder van hen heeft ze een lijntje. Ze appt ook met ze. Een bijzonder moment was het toen haar oudste kleindochter moeder werd. Eén van de eerste fotootjes van de kleine jongen was voor haar. Ze vertelde me dat ze - zodra het kon - op kraamvisite was geweest. 'En toen heb ik dat baby'tje ook gezegend,' zei ze, 'M'n handen op z'n hoofdje: kindje, ook voor jou de zegen van God. M'n kleindochter – die zelf niet zoveel meer doet met geloof – pinkte een traantje weg.'

Je voelt het gewicht van dat moment. Die oma spreekt de naam van God uit over dat kindje. Letterlijk staat er in Numeri: zij *legt de naam van God op* dat kindje. En God belooft dat als wij Zijn Naam op iemand leggen dat Hij dan zal zegenen. Het gaat hier over God en zijn volk Israël. Ik geloof dat ook wij bij dat volk mogen horen.

Iemand zegenen is veel meer dan feliciteren of iets moois zeggen. Je roept Gods tegenwoordigheid af over iemand. Als je dat doet, sta je op heilige grond. Wat is die zegen? Wat is het dat God ons hierin wil geven?

Er zijn goede definities van zegenen: b.v. 'iemand het goede wensen uit naam van God en geloven dat Hij dat ook doet.' En ik las ergens dat zegen (en dan vooral zoals we dat in de Thora lezen) is: 'een heilzame kracht leidend tot bestaanszekerheid en bestaansverbetering.' Maar Numeri is als een gedicht. De zegen is niet te vangen in woorden. Tussen de woorden zie je ruimte voor Gods aanwezigheid.

Als je een steen in een vijver gooit, ontstaan er kringen, steeds wijder uit. Zoiets zie je ook bij de zegen van God. Drie kringen.

Moge de HEER u zegenen en u beschermen...

Dat is de eerste kring, heel dichtbij.

In het Oude Testament is zegen in eerste instantie concreet en aards. Zegen is veel vee en grote opbrengst van je akker. Zegen is kinderen krijgen, rijk worden en aanzien hebben. Zegen begint heel aards. En gaandeweg is de betekenis verschoven van welvaart naar welzijn, zou je kunnen zeggen. Zegen komt dan dicht bij 'geluk.'

Geluk en bescherming... De zegen van God beschermt je. Vandaar de paraplu. Zoals een paraplu je beschermt tegen de regen zo is God beschermend om je heen. Zegen als bescherming. Dat vind ik het moeilijkst om te verstaan. Wat voor bescherming is dat dan?

Ook gezegende mensen krijgen een hartaanval, kunnen worden neergestoken of depressief raken. Je mag je bij God geborgen weten, Hij staat naast je, omringt je. Je staat er niet alleen voor.

Dat alleen al geeft je moed: als je iets moet doen waar je tegenop ziet en je kunt het samen doen, samen met Hem. En je kunt van Hem op aan. Ook al voel je dat niet altijd zo, God laat je niet in de steek. In die overtuiging heb ik mijn stervende vader gezegend. Ook op de reis die je nu gaat maken, gaat God met je mee.

Zegenen en beschermen, dat was de eerste kring.

Moge de HEER het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn...

Dat is de tweede kring.

God kijkt naar ons met een licht gelaat, Hij is welwillend, blij als Hij ons ziet. Je ziet op Schiphol in de aankomsthal wel eens mensen uit een vliegtuig komen. Ze kijken zoekend om zich heen en dan ineens breekt de zon door op hun gezicht: ze zien hun geliefde. Zo breekt de zon van Gods liefde door als Hij naar ons kijkt. Zijn blik is vriendelijk. Zoals je nu op straat soms ook een vriendelijke blik van iemand krijgt die met een grote boog om je heen loopt vanwege corona. Ik probeer zelf ook altijd oogcontact te zoeken en daarbij vriendelijk te kijken, ook al zit er dan ook nog een mondkapje voor.

God rekent ons niet af op wat we allemaal doen en of we het wel goed doen. Hij ziet ons als zijn kinderen en is blij ons te zien. En als wij de fout in zijn gegaan, helpt Hij ons om ons leven weer op het goede spoor te krijgen. Hij is in Christus genadig, Hij is ons niets verplicht en toch kijkt Hij naar ons met liefde.

Dus de eerste kring was die van bescherming, de tweede van genade, onverdiende liefde. En de derde kring van de zegen is:

Moge de HEER u zijn gelaat toewenden en u vrede geven.

De HEER kijkt je aan, Hij heeft een oogje op je. Hij keert zich niet van je af, maar wendt zijn gelaat naar je toe. God richt zijn aandacht op ons. Het is hartverwarmende aandacht die Hij geeft. Hij heeft ons lief. En dat doet iets met je. Als je jezelf geliefd weet, ga je bijna als vanzelf ook anderen liefhebben. En zo groeit er vrede.

Vrede, shalom, dat is het beste wat ons kan overkomen. Het gaat niet alleen over ons kleine zelf maar over heel de samenleving, heel de wereld. Dat iedereen tot zijn recht komt en recht gedaan wordt. En tegelijk: het gaat niet alleen over de wereld ver weg maar ook over jouw eigen omgeving. Je buurman in het trappenhuis, die vrouw die altijd haar hondje uitlaat bij jou in de straat. En het gaat ook over je eigen hart, over innerlijke vrede.

Dus:

zegen, bescherming,
een welwillende blik, een glimlach, genade,
aandacht, liefde, vrede.

Die rijkdom roep je af over iemand als je hem of haar zegent.

En de tekst gaat dan verder: 'Als Aäron en zijn zonen mijn naam over het volk uitspreken zal ik de Israëlieten zegenen.' De Statenvertaling zegt het nog explicieter: 'Zo moeten zij Mijn Naam op de Israëlieten leggen; en Ik zal hen zegenen.'

Dus de priesters (mensen) zeggen de woorden en dan is God het die zijn volk zegent. Mogen alleen priesters dat doen, de woorden van de zegen uitspreken? Priesters zijn geheiligd, apart gezet, voor deze taak. Voor dominees ligt dat iets anders, maar ook aan ons is een bijzondere taak toevertrouwd, geroepen door de gemeente en daarin door God zelf. Maar er is in de bijbel ook zoiets als 'het priesterschap van alle gelovigen.' Ik ben ervan overtuigd dat wij allemaal de zegen over iemand mogen uitspreken. En dan kom ik weer bij die oma aan het begin van de preek.

Lang niet ieder kind dat geboren wordt in je familie wordt naar een kerk gebracht om gedoopt of gezegend te worden. Veel van onze kinderen trouwen niet of trouwen niet in de kerk. Maar je gunt hen wel het goede van God die met je mee gaat in alles. De rijkdom die meekomt in de zegen.

Als we zegenen exclusief overlaten aan dominees en priesters en als alleen in een officiële trouw- of doopdienst de zegen klinkt, wie hoort die zegen dan nog? Als wij de moed hebben om de zegen ook buiten de kerk te laten klinken gebeurt er iets. Ik geloof dat wij zoals we hier zitten geroepen zijn om te zegenen. Gewoon in onze kleine kring. In je speech voor een bruidspaar bij het diner. Op kraambezoek bij je kleinkind.

Kan je dat wel maken? denk je misschien. Zou die ander dat willen? Ja, het is natuurlijk wel spannend. Het is niet niks om de Naam van God op iemand te leggen. Hoe zal die zegen worden ontvangen?

Ik geloof dat dat staat of valt met aanvaarding en ruimte. Aanvaard je echt degene die je zegent zoals die is, met de keuzes die hij of zij maakt, ook in het geloof? Voelt die kleindochter, je kind, of wie ook, die aanvaarding? Zegenen is: Gods naam op iemand leggen, maar dat is niet hetzelfde als iemand iets opleggen. Het is geven, het beste wat je te geven hebt. Kun je echt vrij die zegen geven, zonder dat je de ander jouw kant op wil dwingen of wil corrigeren? Zodra je bij jezelf dwang of drang voelt, doe het dan niet. Doe het alleen als je het ook echt los kunt laten, als iets tussen hen en God.

Aan de andere kant is mijn ervaring ook dat juist mensen die niet zoveel met geloof hebben, het niet zo goed kennen, geraakt worden door dat goede gebaar. Of op z'n minst onder de indruk zijn van de liefde die eruit spreekt. En het goede van God waar die zegen voor staat.

En ik geloof dat veel mensen verlangen naar zegen, naar de warmte van de zon van Gods liefde op hun gezicht. Ook als ze helemaal niet van die kerkgangers zijn.

Laten we elkaar tot zegen zijn. Op tal van manieren. Maar ook door Gods naam te leggen op mensen die bij ons horen. En God zal hen zegenen. Dat belooft Hij.

Amen.

*Moge de HEER u zegenen
en u beschermen,
moge de HEER het licht van zijn gelaat over u doen schijnen
en u genadig zijn,
moge de HEER u zijn gelaat toewenden
en u vrede geven.*